LET US LEARN GURMUKHI

[AN EASY PRIMER FOR GURMUKHI LEARNING]

BOOK II

Compiled by

Shamsher Singh Puri

LET US LEARN GURMUKHI

ਆਓ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹੀਏ

[AN EASY PRIMER FOR GURMUKHI LEARNING]

BOOK II

GURMUKHI VOWELS & VOCABULARY

ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ

Compiled by

SHAMSHER SINGH PURI

Singh Brothers

Amritsar

LET US LEARN GURMUKHI - BOOK II

[An Easy Primer for Gurmukhi Learning]

Compiled by

SHAMSHER SINGH PURI

President

ACADEMY OF SIKH STUDIES INC.

5235 STERLING TRACE CT.

LILBURN, GA. 30047

ISBN 81-7205-301-0

First Edition : January 2004

Reprint :

March 2010

Price : Rs. 70-00

Publishers :

Singh Brothers

•

Bazar Mai Sewan, Amritsar - 143 006

•

S.C.O. 223-24, City Centre, Amritsar - 143 001

E-mail : singhbro@vsnl.com

Website : www.singhbrothers.com

Printers :

PRINTWELL, 146, INDUSTRIAL FOCAL POINT, AMRITSAR.

Contents

Key to Punjabi Pronunciation

There are a number of sounds that are different in English and Punjabi or are totally absent in English. To help you pronounce the sounds based on your knowledge of English, the following phonetic system is employed in this series of books. (The comparable English sounds are supposed to be produced by the native English speakers, not by speakers of English as a second language.) This is not a standardized system yet. The best way to learn the pronunciation is to ask a native speaker of the language to model the sounds for you.

a	in middle of a word	=	'u' in 'cup'
aa	in middle of a word	=	'a' in 'ball'
ai	written above the word	=	'a' in 'flat'
au	written above the word	=	'o' in 'mom'
e	written above the word	=	'ay' in 'say'
i	in middle and before a word	=	'i' in 'sick'
ee	in middle and after a word	=	'ee' in 'speech'
oo	written below the word	=	'oo' in 'moon'
u	in middle of a word	=	'u' in 'put'
bh		=	'bh' in 'bhaṅgṛa'
ch	(non aspirated)	=	'ch' in 'patch'
chh	(aspirated)	=	ch in 'choke' (hard sound)
ḍ	with a dot at the bottom	=	'th' in 'the'
ḍh		=	ṭ + ḍ
jh		=	ch + j
ṇ	with a dot at the bottom	=	retroflex 'n'
ṛ		=	retroflex 'r'
t		=	't' in 'sit' (soft sound)
ṭ	with a dot at the bottom	=	similar to 'th' in 'think' (said very soft and without aspiration)
th	(aspirated)	=	'th' in 'thought'
ṭh	(aspirated t)	=	similar to 't' in 'Tom'

Nasal Sounds

ṅ (˚)	=	as 'n' in 'sing'
ṅ (˙)	=	as 'n' in 'bank'

Introduction

By reading Book I, you have mastered Gurmukhi consonant letter sounds and are ready to learn Gurmukhi vowels. You have learned the 40 letters, their shapes and sounds. You know that each Gurmukhi letter has a particular sound that no other letter makes with the exception of 5 letters that are combination letters. For example ਘ makes the sound of ਕ and ਗ, depending on its position in the word. If it is in the beginning, it makes the sound of ਕ as in ਘਰ, if it comes at the end it makes the sound of ਗ as in ਖੰਘ. Similarly, ਝ, ਢ, ਧ, and ਭ are combination letters.

- ਝ sounds like ਚ if it appears in the beginning of the word as in ਝਰਨਾ and like ਜ if it is at the end as in ਸਾਂਝ.
- ਢ sounds like ਟ if it appears in the beginning of the word as in ਢਿਡ and like ਡ if it is at the end as in ਢੰਡ.
- ਧ sounds like ਤ if it appears in the beginning of the word as in ਧਰਤੀ and like ਦ if it is at the end as in ਸਾਧ.
- ਭ sounds like ਪ if it appears in the beginning of the word as in ਭਾਲੂ and like ਬ if it is at the end as in ਖੰਭ.

Except for these exceptions, all other letters have one sound. Similarly, all the nine Gurmukhi vowels represent one and only one sound. So, once you master these nine symbols and you already know the Gurmukhi letters, you are ready to read Gurmukhi. This book will help you to learn Gurmukhi vowels and help develop Punjabi vocabulary with the words. After you finish this book you should practice your reading skills by starting reading easy words and small sentences and going up to heavy reading like *Sakhis* and other story books. By this you will be able to read and build your Gurmukhi reading speed.

–AUTHOR

ਪਾਠ ੧ Paath 1

ਕੰਨਾ ◌ਾ KAṄNA

Shape : ਾ Reaches to half the length of a letter.

Position : Written after the letter.

Sound : Same as 'a' in car, ball etc.

Examples : ਕ + ਾ + ਕ + ਾ = ਕਾਕਾ kaaka (boy)
ਚ + ਾ + ਚ + ਾ = ਚਾਚਾ chaacha (uncle)
ਮ + ਾ + ਮ + ਾ = ਮਾਮਾ maama (Mom's brother)

Exceptions : Kaṅna cannot be used with ੳ & ੲ.

Muharni : ਆ ਸਾ ਹਾ ਕਾ ਖਾ ਗਾ ਘਾ ਙਾ ਚਾ ਛਾ ਜਾ ਝਾ ਞਾ ਟਾ ਠਾ ਡਾ ਢਾ ਣਾ ਤਾ
ਥਾ ਦਾ ਧਾ ਨਾ ਪਾ ਫਾ ਬਾ ਭਾ ਮਾ ਯਾ ਰਾ ਲਾ ਵਾ ੜਾ ਸ਼ਾ ਖ਼ਾ ਗ਼ਾ ਜ਼ਾ ਫ਼ਾ

Excercise : Modify the Punjabi words written below by adding Kaṅna after each letter. Write the new word on the space provided.

ਪ ਪ	____________	paapa (dad)
ਅ ਜ	____________	aaja (come)
ਦ ਦ	____________	ḍaaḍa (grandpa)
ਤ ਲ	____________	ṭaala (lock)

Read these words. Say them loud. Say some more words that have the sound of Kaṅna in them. To build your vocabulary, learn these words and their meanings.

ਅਭਿਆਸ Abhiaas Exercise

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ।

Read the words written below.

ਜਾਲਾ	ਸ਼ਾਲ	ਘਾਹ	ਕਾਗ਼ਜ਼	ਕਾਲਾ
ਚਾਹ	ਭਰਾ	ਬਾਲਕ	ਬਾਹਰ	ਵਾਲ
ਭਾਰਾ	ਸਾਹ	ਪਾਪ	ਮਾਮਾ	ਮਾਤਾ

ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਿਖੋ।

Write the words written above three times each.

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ Ghar da Kamm Homework

ਕੰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 10 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
Write any 10 words using Kanna.

Other Selected Assignment by the Teacher

ਪਾਠ ੨ Paath 2

ਸਿਹਾਰੀ ਿ□ SIHAAREE

Shape : ਿ Reaches to full length of a letter.

Position : Written before the letter.

Sound : Same as 'i' in hill, 'e' in before etc.

Examples : ਿ + ੲ + ਕ = ਇਕ ik (one)
ਿ + ਸ + ਰ = ਸਿਰ sir (head)
ਿ + ਹ + ਰ + ਨ = ਹਿਰਨ hirn (deer)

Exceptions : Sihaaree cannot be used with ੳ & ਅ.

Muharni : ਇ ਸਿ ਹਿ ਕਿ ਖਿ ਗਿ ਘਿ ਙਿ ਚਿ ਛਿ ਜਿ ਝਿ ਞਿ ਟਿ ਠਿ ਡਿ ਢਿ ਣਿ ਤਿ
ਥਿ ਦਿ ਧਿ ਨਿ ਪਿ ਫਿ ਬਿ ਭਿ ਮਿ ਯਿ ਰਿ ਲਿ ਵਿ ੜਿ ਸ਼ਿ ਖ਼ਿ ਗ਼ਿ ਜ਼ਿ ਫ਼ਿ

Excercise : Modify the Punjabi words written below by adding Sihaaree before the first letter. Write the new word on the space provided.

ੲਸ	____________	is (this)
ਕਤਾਬ	____________	kitaab (book)
ਬਮਾਰ	____________	bimaar (sick)
ਸ਼ਕਾਰ	____________	shikaar (hunt)

Read these words. Say them loud. Say some more words that have the sound of Sihaaree in them. To build your vocabulary, learn these words and their meanings.

ਅਭਿਆਸ Abhiaas Exercise

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ।
Read the words written below.

ਇਸ਼ਨਾਨ	ਇਲਾਜ	ਚਿਚੜ	ਸਿਖ	ਇਨਸਾਨ
ਕਿਸ	ਕਿੱਲਾ	ਬਿਸਤਰਾ	ਪਟਿਆਲਾ	ਲਿਖ
ਦਿਲ	ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ	ਹਿਸਾਬ	ਬਿੱਲਾ	ਕਿਰਪਾਨ

ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਿਖੋ।
Write the words written above three times each.

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ Ghar da Kamm Homework

ਸਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 10 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
Write any 10 words using Sihaaree.

Other Selected Assignment by the Teacher

ਪਾਠ ੩ Paath 3

ਬਿਹਾਰੀ ◻ੀ BIHAAREE

Shape : ੀ Reaches to full length of a letter.

Position : Written after the letter.

Sound : Same as 'ee' in feet, 'ea' in each, 'y' in Lilly etc.

Examples : ਮ + ੀ + ਲ = ਮੀਲ meel (mile)
ਮ + ਾ + ਲ + ੀ = ਮਾਲੀ maaly (gardener)
ਪ + ੀ + ਲ + ੀ = ਪੀਲੀ peely (yellow)
ਵ + ੀ + ਰ = ਵੀਰ veer (brother)

Exceptions : Bihaaree cannot be used with ੳ & ਅ.

Muharni : ਈ ਸੀ ਹੀ ਕੀ ਖੀ ਗੀ ਘੀ ਙੀ ਚੀ ਛੀ ਜੀ ਝੀ ਞੀ ਟੀ ਠੀ ਡੀ ਢੀ ਣੀ ਤੀ
ਥੀ ਦੀ ਧੀ ਨੀ ਪੀ ਫੀ ਬੀ ਭੀ ਮੀ ਯੀ ਰੀ ਲੀ ਵੀ ੜੀ ਸ਼ੀ ਖ਼ੀ ਗ਼ੀ ਜ਼ੀ ਫ਼ੀ

Excercise : Modify the Punjabi words written below by adding Bihaaree after the last letter. Write the new word on the space provided.

ਖਿੜਕ	________	khiṛkee (window)
ਕੀੜ	________	keeṛee (ant)
ਬਿਮਾਰ	________	bimaaree (sickness)
ਸ਼ਿਕਾਰ	________	shikaaree (hunter)

Read these words. Say them loud. Say some more words that have the sound of Bihaaree in them. To build your vocabulary, learn these words and their meanings.

ਅਭਿਆਸ Abhiaas Exercise

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ।
Read the words written below.

ਗਰਮੀ	ਇਮਲੀ	ਵੀਰਵਾਰ	ਰਬੜੀ	ਤੀਰ
ਚਿੜੀ	ਸਿੱਖੀ	ਕੀੜੀ	ਕਲਾਈ	ਤੀਹ
ਬਬਲੀ	ਭਾਰੀ	ਰੱਸੀ	ਗਰਮੀ	ਚਾਬੀ

ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਿਖੋ।
Write the words written above three times each.

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ Ghar da Kamm Homework

ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 10 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।

Write any 10 words using Bihaaree.

Other Selected Assignment by the Teacher

ਪਾਠ ੪ Paath 4

ਔਂਕੜ ◌ੁ AUṄKAṚ

Shape : _ Extends to full width of the letter.

Position : Written below the letter.

Sound : Same as 'u' in put.

Examples : ਖ + _ + ਸ਼ = ਖੁਸ਼ khush (happy)
ਫ + _ + ਲ = ਫੁਲ phull (flower)
ਰ + _ + ਖ = ਰੁਖ rukkh (tree)

Exceptions : Auṅkaṛ cannot be used with ਅ & ੲ.

Muharni : ਉ ਸੁ ਹੁ ਕੁ ਖੁ ਗੁ ਘੁ ਙੁ ਚੁ ਛੁ ਜੁ ਝੁ ਞੁ ਟੁ ਠੁ ਡੁ ਢੁ ਣੁ ਤੁ
ਥੁ ਦੁ ਧੁ ਨੁ ਪੁ ਫੁ ਬੁ ਭੁ ਮੁ ਯੁ ਰੁ ਲੁ ਵੁ ੜੁ ਸ਼ੁ ਖ਼ੁ ਗ਼ੁ ਜ਼ੁ ਫ਼ੁ

Excercise : Modify the Punjabi words written below by adding Auṅkaṛ under the first letter. Write the new word on the space provided.

ਗਲਾਬੀ ____________ gulaabi (pink)

ਝਮਕਾ ____________ jhumka (ear ring)

ਸਖਮਨੀ ____________ sukhmani

ਸਫ਼ਨਾ ____________ sufna (dream)

Read these words. Say them loud. Say some more words that have the sound of Auṅkaṛ in them. To build your vocabulary, learn these words and their meanings.

ਅਭਿਆਸ Abhiaas Exercise

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ।
Read the words written below.

ਰੁੱਖ	ਸੁਖ	ਖੁਰਕ	ਮੁੱਲ	ਜੁਗ
ਘੁਣ	ਜੁਰਾਬ	ਪੁਲ	ਮੁਸ਼ਕ	ਉੱਪਰ
ਹੁਣ	ਉਮਰ	ਹੁਕਮ	ਹੁਸ਼ਿਆਰ	ਖ਼ੁਸ਼ਕਿਸਮਤ

ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਿਖੋ।
Write the words written above three times each.

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ Ghar da Kamm Homework

ਔਂਕੜ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 10 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
Write any 10 words using Auṅkaṛ.

Other Selected Assignment by the Teacher

ਪਾਠ ੫ Paath 5

ਦੁਲੈਂਕੜ ◌ੂ DULAIṄKAṚ

Shape	:	◌ੂ Extends to full width of the letter.
Position	:	Written below the letter.
Sound	:	Same as 'oo' in soon.
Examples	:	ਸ + ਕ + ◌ੂ + ਲ = ਸਕੂਲ school ਅ + ਾ + ਲ + ◌ੂ = ਆਲੂ aaloo (potato) ਸ + ◌ੂ + ਰ = ਸੂਰ soor (pig)
Exceptions	:	Dulaiṅkaṛ cannot be used with ਅ & ੲ.
Muharni	:	ਊ ਸੂ ਹੂ ਕੂ ਖੂ ਗੂ ਘੂ ਙੂ ਚੂ ਛੂ ਜੂ ਝੂ ਞੂ ਟੂ ਠੂ ਡੂ ਢੂ ਣੂ ਤੂ ਥੂ ਦੂ ਧੂ ਨੂ ਪੂ ਫੂ ਬੂ ਭੂ ਮੂ ਯੂ ਰੂ ਲੂ ਵੂ ੜੂ ਸ਼ੂ ਖ਼ੂ ਗ਼ੂ ਜ਼ੂ ਫ਼ੂ
Excercise	:	Modify the Punjabi words written below by adding Dulaiṅkaṛ under the first letter. Write the new word on the space provided.

ਬਟ	____________	boot (shoe)
ਕੜਾ	____________	kooṛa (garbage)
ਪਰੀ	____________	poori (fried bread)
ਸਰਜ	____________	sooraj (sun)

Read these words. Say them loud. Say some more words that have the sound of Dulaiṅkaṛ in them. To build your vocabulary, learn these words and their meanings.

ਅਭਿਆਸ Abhiaas Exercise

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ।

Read the words written below.

ਧੂੜ	ਚੂਹਾ	ਊਠ	ਕੂੜਾ	ਖ਼ਰਬੂਜਾ
ਇਗਲੂ	ਉਲੂ	ਕਾਜੂ	ਤਰਬੂਜ਼	ਚੂਹੀ
ਬੂਹਾ	ਕਤੂਰਾ	ਝੂਠ	ਝੂਠਾ	ਝੂਠੀ

ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਿਖੋ।

Write the words written above three times each.

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ Ghar da Kamm Homework

ਦੁਲੈਂਕੜ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 10 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
Write any 10 words using Dulaiṅkaṛ.

Other Selected Assignment by the Teacher

ਪਾਠ ੬ Paath 6

ਲਾਵਾਂ ◌ੇ LAAVAAṄ

Shape : ੇ Extends diagonally to full width of the letter.

Position : Written above the letter.

Sound : Same as 'a' in baby, 'ai' in fail etc.

Examples :

ਕ + ੇ + ਕ	=	ਕੇਕ	cake
ਜ + ੇ + ਲ	=	ਜੇਲ	jail
ਪ + ਲ + ੇ + ਟ	=	ਪਲੇਟ	plate

Exceptions : Laavaaṅ cannot be used with ੳ & ਅ.

Muharni : ਏ ਸੇ ਹੇ ਕੇ ਖੇ ਗੇ ਘੇ ਙੇ ਚੇ ਛੇ ਜੇ ਝੇ ਞੇ ਟੇ ਠੇ ਡੇ ਢੇ ਣੇ ਤੇ
ਥੇ ਦੇ ਧੇ ਨੇ ਪੇ ਫੇ ਬੇ ਭੇ ਮੇ ਯੇ ਰੇ ਲੇ ਵੇ ੜੇ ਸ਼ੇ ਖ਼ੇ ਗ਼ੇ ਜ਼ੇ ਫ਼ੇ

Excercise : Modify the Punjabi words written below by adding Laavaaṅ above the first letter. Write the new word on the space provided.

ਕਸ	____________	Kes (sounds like 'case')=hair
ਵਲ	____________	Vel (sounds like vail)=vine
ਲਟ	____________	late (late)
ਕਲਾ	____________	kela (banana)

Read these words. Say them loud. Say some more words that have the sound of Laavaaṅ in them. To build your vocabulary, learn these words and their meanings.

ਅਭਿਆਸ Abhiaas Exercise

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ।
Read the words written below.

ਤੇਰਾ	ਜੇਲ	ਲੇਲਾ	ਖੇਡ	ਸੇਬ
ਖੇਡਣਾ	ਮੇਖ	ਸ਼ੇਖ਼	ਸ਼ੇਰ	ਰੇਤ
ਬੇਲੀ	ਬੇਰ	ਵੇਲ	ਦੇਖ	ਭੇਤ

ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਿਖੋ।
Write the words written above three times each.

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ Ghar da Kamm Homework

ਲਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 10 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।

Write any 10 words using Laavaaṅ.

Other Selected Assignment by the Teacher

ਪਾਠ ੭ Paath 7

ਦੋਲਾਵਾਂ ◌ੈ DOLAAVAAṄ

Shape : ◌ੈ Extends diagonally to full width of the letter.

Position : Written above the letter.

Sound : Same as 'a' in cat, 'ai' in said etc.

Examples : ਪ + ◌ੈ + ਨ = ਪੈਨ pen
ਚ + ◌ੈ + ਕ = ਚੈਕ check
ਪ + ◌ੈ + ਰ = ਪੈਰ pair (feet)

Exceptions : Dolaavaaṅ cannot be used with ੳ & ੲ.

Muharni : ਐ ਸੈ ਹੈ ਕੈ ਖੈ ਗੈ ਘੈ ਙੈ ਚੈ ਛੈ ਜੈ ਝੈ ਞੈ ਟੈ ਠੈ ਡੈ ਢੈ ਣੈ ਤੈ
ਥੈ ਦੈ ਧੈ ਨੈ ਪੈ ਫੈ ਬੈ ਭੈ ਮੈ ਯੈ ਰੈ ਲੈ ਵੈ ੜੈ ਸ਼ੈ ਖ਼ੈ ਗ਼ੈ ਜ਼ੈ ਫ਼ੈ

Excercise : Modify the Punjabi words written below by adding Dolaavaaṅ above the first letter. Write the new word on the space provided.

ਥਲਾ	____________	ṭhailla (bag)
ਵਰੀ	____________	vairi (sounds like very)=enemy
ਬਲ	____________	bail (ox)
ਹਰਾਨ	____________	hairaan (surprised)

Read these words. Say them loud. Say some more words that have the sound of Dolaavaaṅ in them. To build your vocabulary, learn these words and their meanings.

ਅਭਿਆਸ Abhiaas Exercise

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ।

Read the words written below.

ਹੈ	ਲੈ	ਵੈਰ	ਪੈਸਾ	ਖ਼ੈਰ	ਸੈਰ
ਲੈਲਾ	ਪੈਰ	ਪੈਲੀ	ਮੈਲ	ਭੈੜਾ	ਮੈਲਾ
ਵੈਰੀ	ਭੈਣ	ਐਤਵਾਰ	ਐਨਕ	ਪੈਸਾ	ਗ਼ੈਰ

ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਿਖੋ।

Write the words written above three times each.

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ Ghar da Kamm Homework

ਦੋਲਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 10 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।

Write any 10 words using Dolaavaaṅ.

Other Selected Assignment by the Teacher

ਪਾਠ ੮ Paath 8

ਹੋੜਾ ◌ੋ HOṚA

Shape : ੋ Extends to full width of the letter.

Position : Written above the letter.

Sound : Same as 'o' in cone.

Examples : ਮ + ੋ + ਰ = ਮੋਰ mor (sounds like more)=peacock
ਕ + ੋ + ਟ = ਕੋਟ coat
ਫ਼ + ੋ + ਨ = ਫ਼ੋਨ phone

Exceptions : Hoṛa cannot be used with ਅ & ੲ.

Muharni : ਓ ਸੋ ਹੋ ਕੋ ਖੋ ਗੋ ਘੋ ਙੋ ਚੋ ਛੋ ਜੋ ਝੋ ਞੋ ਟੋ ਠੋ ਡੋ ਢੋ ਣੋ ਤੋ
ਥੋ ਦੋ ਧੋ ਨੋ ਪੋ ਫੋ ਬੋ ਭੋ ਮੋ ਯੋ ਰੋ ਲੋ ਵੋ ੜੋ ਸ਼ੋ ਖ਼ੋ ਗ਼ੋ ਜ਼ੋ ਫ਼ੋ

Excercise : Modify the Punjabi words written below by adding Hoṛa above the first letter. Write the new word on the space provided.

ਥੜਾ	____________	ṭhoṛa (less)
ਕਹਰਾ	____________	kohra (frost)
ਬਲਾ	____________	bola (deaf)
ਸਮਵਾਰ	____________	Somvaar (monday)

Read these words. Say them loud. Say some more words that have the sound of Hoṛa in them. To build your vocabulary, learn these words and their meanings.

ਅਭਿਆਸ Abhiaas Exercise

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ।

Read the words written below.

ਲੋ	ਖੋਤਾ	ਪੋਤਾ	ਕੋਲੇ	ਮੋਰ
ਬੋਹਰ	ਦੋ	ਗੋਡਾ	ਘੋੜਾ	ਤੋਰ
ਗੋਲ	ਭੋਰਾ	ਰੋਣਾ	ਧੋਣਾ	ਚੋਰ

ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਿਖੋ।

Write the words written above three times each.

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ   Ghar da Kamm   Homework

ਹੋੜੇ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 10 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
Write any 10 words using Hoṛa.

Other Selected Assignment by the Teacher

ਪਾਠ ੯ Paath 9

ਕਨੌੜਾ ◌ੌ KANAUṚA

Shape : ੌ Extends to full width of the letter.

Position : Written above the letter.

Sound : Same as 'o' in mom.

Examples : ਕ + ੌ + ਰ = ਕੌਰ kaur (princess)
ਫ਼ + ੌ + ਜ = ਫ਼ੌਜ fauj (army)
ਫ਼ + ੌ + ਰ + ਨ = ਫ਼ੌਰਨ fauran (immediately)

Exceptions : Kanauṛa cannot be used with ੳ & ੲ.

Muharni : ਔ ਸੌ ਹੌ ਕੌ ਖੌ ਗੌ ਘੌ ਙੌ ਚੌ ਛੌ ਜੌ ਝੌ ਞੌ ਟੌ ਠੌ ਡੌ ਢੌ ਣੌ ਤੌ
ਥੌ ਦੌ ਧੌ ਨੌ ਪੌ ਫੌ ਬੌ ਭੌ ਮੌ ਯੌ ਰੌ ਲੌ ਵੌ ੜੌ ਸ਼ੌ ਖ਼ੌ ਗ਼ੌ ਜ਼ੌ ਫ਼ੌ

Excercise : Modify the Punjabi words written below by adding Kanauṛa above the first letter. Write the new word on the space provided.

ਸ	____________	sau (hundred)
ਕੜਾ	____________	kauṛa (bitter)
ਪੜੀ	____________	pauṛi (ladder)
ਫ਼ਜੀ	____________	fauji (soldier)

Read these words. Say them loud. Say some more words that have the sound of Kanauṛa in them. To build your vocabulary, learn these words and their meanings.

ਅਭਿਆਸ Abhiaas Exercise

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ।
Read the words written below.

ਰੌਲਾ	ਸੌਖਾ	ਪੌਦਾ	ਨੌਕਰ	ਨੌਕਰਾਣੀ
ਹਥੌੜਾ	ਨੌਕਰੀ	ਔਖਾ	ਧੌਣ	ਔਕੜ
ਚੌੜਾ	ਸੌੜਾ	ਦੌੜ	ਚੌੜੀ	ਔਰਤ

ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਿਖੋ।
Write the words written above three times each.

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ Ghar da Kamm Homework

ਕਨੌੜੇ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 10 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
Write any 10 words using Kanauṛa.

Other Selected Assignment by the Teacher

ਮਾਤਰਾ ਟੈਸਟ

ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੱਕ ਇਕ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚੋ।

◌ੂ	0	0	ਲਾਵਾਂ
◌ੁ	0	0	ਦੋਲਾਵਾਂ
◌ੀ	0	0	ਬਿਹਾਰੀ
◌ੇ	0	0	ਔਂਕੜ
◌ੈ	0	0	ਦੁਲੈਂਕੜ
◌ੌ	0	0	ਕੰਨਾ
◌ਾ	0	0	ਸਿਹਾਰੀ
◌ੋ	0	0	ਹੋੜਾ
ਿ◌	0	0	ਕਨੌੜਾ

ਪਾਠ ੧੦ Paath 10

ਉਚਾਰਣ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਛੇ ਚਿੰਨ੍ਹ

THE SIX SOUND MODIFIERS

In Gurmukhi script, there are six symbols that when used in conjuction with certain consonants and matras, modify those sounds.

ਛੋਟਾ ਹਾਹਾ Chhota Haaha ◌੍ਹ. This symbol literally means short 'h' and it is used to add a partial 'h' sound (emphasis) in some words e.g. whale is written as ਵ੍ਹੇਲ and the 'h' is sounded softly.

ਛੋਟਾ ਰਾਰਾ Chhota Raara ◌੍ਰ. This symbol literally means short 'r' and it is used to add a brief 'r' sound in some words e.g. Christmas is written as ਕ੍ਰਿਸਮਸ and the 'r' is sounded briefly.

ਛੋਟਾ ਵੱਵਾ Chhota Vavva ◌੍ਵ. This symbol literally means short 'v' and it is used to add a partial 'v' sound in some words e.g. svarg (heaven) is written as ਸ੍ਵਰਗ and the 'v' is sounded briefly.

ਅੱਧਕ Aḍḍhak ◌ੱ. This symbol is used to stress the sound of the consonant on which it is added just like double consonants are used in English to stress the sound of a consonant e.g. Lilly would be written as ਲਿੱਲੀ and second 'l' is stressed. Without the Aḍḍhak, Lilly would sound as Lily, without any stress on 'l'.

ਟਿੱਪੀ Tippi ◌ੰ. This symbol is used to add a partial nasal sound to words e.g. 'm' in limp–ਲਿੰਪ. Tippi is used with Mukta words, Auṅkaṛ, Dulaiṅkaṛ and Sihaari.

ਬਿੰਦੀ Bindi ◌ਂ. This symbol is used to add a partial nasal sound to words e.g. 'n' in candy–ਕੈਂਡੀ. Bindi is used with all the other Matras.

ਪਾਠ ੧੧ Paath 11

ਛੋਟਾ ਹਾਹਾ ◌੍ਹ CHHOTA HAAHA

Shape : ◌੍ਹ

Position : Written below the letter.

Sound : Adds a brief 'h' sound to the word.

Examples : ਕਿ + ਲ + ਾ + ੍ਹ = ਕਿਲ੍ਹਾ kilaah (castle)
ਗ + ਲ + ੍ਹ = ਗਲ੍ਹ galh (cheek)

Excercise : Read the words written below. Then add Chhota Haaha ◌੍ਹ and read again.

ਪੜ ____________ paṛh (read)

ਪੜਾਈ ____________ paṛhaaee (reading)

ਪਾਠ ੧੨ Paath 12

ਛੋਟਾ ਰਾਰਾ ◌੍ਰ CHHOTA RAARA

Shape : ◌੍ਰ

Position : Written below the letter.

Sound : Adds a brief 'r' sound to the word.

Examples : ਪ + ੍ਰ + ਭ = ਪ੍ਰਭ prabh (God)
ਅੰ + ਮਿ + ੍ਰ + ਤ = ਅੰਮ੍ਰਿਤ amrit (nectar of immortality)

Excercise : Read the words written below. Then add Chhota Raara ◌੍ਰ and read again.

ਪਿਥਵੀ ______________ prithvi (earth)

ਪੋਫ਼ੈਸਰ ______________ professor

ਪਾਠ ੧੩ Paath 13

ਛੋਟਾ ਵੱਵਾ ◌੍ਵ CHHOTA VAVVA

Shape : ◌੍ਵ

Position : Written below the letter.

Sound : Adds a brief 'v' sound to the word.

Examples : ਸ + ੍ਵ + ਰਗ = ਸ੍ਵਰਗ swarg (heaven)
ਸੈ + ੍ਵ + ਅਭਿਮਾਨ = ਸ੍ਵੈ-ਅਭਿਮਾਨ swai-abhimaan (self-confidence)

Excercise : Read the words written below. Then add Chhota Vavva ◌੍ਵ and read again.

ਸਾਮੀ ______________ swaami (master)

ਤ ______________ tva (Your, pertains to God)

Chhota Vavva is rarely used in modern Punjabi, but is frequently used in Gurbani.

ਪਾਠ ੧੪ Paath 14

ਅੱਧਕ ◌ੱ ADDHAK

Shape : ◌ੱ Crescent moon.

Position : Written above and between two letters.

Sound : Stresses the sound of the letter that follows it in the word.

Examples : ਕ + ◌ੱ + ਪ = ਕੱਪ capp (cup)
ਅ + ◌ੱ + ਗ = ਅੱਗ agg (fire)

Used with : Matras or without any Matra.

Excercise : Read the words written below. Then add Aḍḍhak ◌ੱ and read again.

ਸਪ ____________ sapp (snake)

ਬਿਲੀ ____________ billy (cat)

ਪਾਠ ੧੫ Paath 15

ਟਿੱਪੀ ◌ੰ TIPPI

Shape : ◌ੰ Inverted crescent moon.

Position : Written above and between two letters.

Sound : Adds a nasal sound to the word. Sounds the same as 'm' in limp, or 'n' in link.

Examples : ਿ + ਲ + ੰ + ਕ + ਨ = ਲਿੰਕਨ Lincoln
ਅ + ੰ + ਗ + ੂ + ਰ = ਅੰਗੂਰ aṅgoor (grapes)

Used with : Auṅkaṛ, Dulaiṅkaṛ, Sihaaree and in words without any Matra.

Exceptions : Tippi cannot be used with Kaṅna, Hoṛa, Knauṛa, Bihaaree, Laavaaṅ and Dolaavaaṅ.

Excercise : Read the words written below. Then add Tippi ◌ੰ and read again.

ਇਡੀਆ	____________	Iṅdia
ਪਿਡ	____________	piṅd (village)
ਸਿਘ	____________	Siṅgh

ਪਾਠ ੧੬ Paath 16

ਬਿੰਦੀ ◌ਂ BIṄDI

Shape : ◌ਂ A dot.

Position : Written on or next to a Matra and above the letter.

Sound : Adds a nasal sound to the word. Sounds the same as 'm' in lamp, or 'n' in candy.

Examples : ਕ + ਾ + ਂ = ਕਾਂ kaaṅ (crow)
ਗ + ਾਂ + ਧ + ੀ = ਗਾਂਧੀ Gaṅdhi

Used with : Kaṅna, Hoṛa, Kanauṛa, Bihaaree, Laavaaṅ and Dolaavaaṅ.

Exceptions : Biṅdi cannot be used with Auṅkaṛ, Dulainkaṛ and Sihaaree and in words without any Matra.

Excercise : Read the words written below. Then add Biṅdi ◌ਂ and read again.

ਪਲਕਾ ____________ palkaaṅ (eyelashes)

ਔਕੜ ____________ Auṅkaṛ

ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ SUMMARY

There are nine vowel symbols in Gurmukhi script. They are called as Lagaań Matra. These are :

	Symbol	*Name*	*Example*
1.	ਾ	Kańna	a in car
2.	ਿ	Sihaaree	i in hill
3.	ੀ	Bihaaree	ee in see
4.	ੁ	Auṅkaṛ	u in pull
5.	ੂ	Dulainkaṛ	oo in school
6.	ੇ	Laavaań	ai in snail
7.	ੈ	Dolaavaań	a in dad
8.	ੋ	Hoṛa	o in hope
9.	ੌ	Kanauṛa	o in mom

The words in which letters are joined without any Matra are called as Mukta words. Mukta means without or empty. For instance, Cup is a mukta word.

There are six sound modifiers. These are :

1. Chhota Raara : ◌੍ਰ. Adds partial 'r' sound to the word.
2. Chhota Haaha : ◌੍ਹ. Adds soft 'h' sound to the word.
3. Chhota Vavva : ◌੍ਵ. Adds partial 'v' sound to the word.
4. Addhak : ◌ੱ. Stresses the following consonant.
5. Tippi : ◌ੰ. Adds a nasal sound to the word. Can be used with or without Matra.
6. Bińdi : ◌ਂ. Adds a nasal sound to the word. Bińdi is always used along with a Matra.

ਫ਼ਾਈਨਲ ਟੈਸਟ FINAL TEST

Fill in the dot to mark your answer.

1. Kaṅna sounds the same as
   - ○ a in cat
   - ○ a in car
   - ○ a in lake

2. Sihaaree sounds the same as
   - ○ i in ink
   - ○ e in egg
   - ○ ee in feel

3. Bihaaree sounds the same as
   - ○ ee in see
   - ○ a in safe
   - ○ u in put

4. Laavaaṅ sounds the same as
   - ○ a in hat
   - ○ a in cake
   - ○ e in eat

5. Dolaavaaṅ sounds the same as
   - ○ a in bad
   - ○ o in hat
   - ○ i in hill

6. Hoṛa sounds the same as
   - ○ o in mom
   - ○ u in pull
   - ○ o in old

7. Kanauṛa sounds the same as
   - ○ a in hand
   - ○ o in hold
   - ○ o in mom

8. Auṅkaṛ sounds the same as

- O ui in suit
- O u in put
- O oo in soon

9. Dulaiṅkaṛ sounds the same as

- O u in fun
- O oo in moon
- O i in hit

ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ VOCABULARY

	ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨ	**Hafte de din**	**Days of the week**
1.	ਸੋਮਵਾਰ	Somvaar	Monday
2.	ਮੰਗਲਵਾਰ	Maṅgalvaar	Tuesday
3.	ਬੁੱਧਵਾਰ	Buḍhvaar	Wednesday
4.	ਵੀਰਵਾਰ	Veervaar	Thursday
5.	ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ	Shukkarvaar	Friday
6.	ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ	Shanicharvaar	Saturday
7.	ਐਤਵਾਰ	Aiṭvaar	Sunday

	ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ	**Maheeniaaṅ de naaṅ**	**Months of the year**
1.	ਜਨਵਰੀ	Janvary	January
2.	ਫ਼ਰਵਰੀ	Farvary	February
3.	ਮਾਰਚ	March	March
4.	ਅਪਰੈਲ	Aprail	April
5.	ਮਈ	Maee	May
6.	ਜੂਨ	Joon	June
7.	ਜੁਲਾਈ	July	July
8.	ਅਗਸਤ	Agasṭ	August
9.	ਸਤੰਬਰ	Saṭambar	September
10.	ਅਕਤੂਬਰ	Acṭoobar	October
11.	ਨਵੰਬਰ	Navambar	November
12.	ਦਸੰਬਰ	Ḍasambar	December

ਰਿਸ਼ਤੇ	Rishte	Relations
1. ਪਰਿਵਾਰ	parivaar	family
2. ਮਾਂ	maaṅ	mother
3. ਬਾਪ	baap	father
4. ਭੈਣ	bhaiṇ	sister
5. ਜੀਜਾ	jeeja	sister's husband
6. ਭਰਾ	bhra	brother
7. ਭਾਬੀ	bhaabi	brother's wife
8. ਬੇਟਾ/ਪੁੱਤਰ	betaa/puṭṭar	son
9. ਬੇਟੀ/ਧੀ	bety/ti	daughter
10. ਦਾਦਾ	ḍaaḍa	paternal grandpa
11. ਦਾਦੀ	ḍaaḍi	paternal grandma
12. ਨਾਨਾ	naana	maternal grandpa
13. ਨਾਨੀ	naany	maternal grandma
14. ਚਾਚਾ	chaacha	father's younger brother
15. ਚਾਚੀ	chaachi	chaacha's wife
16. ਤਾਇਆ	ṭaaiaa	father's elder brother
17. ਤਾਈ	ṭaaee	taaiaa's wife
18. ਮਾਮਾ	maama	mother's brother
19. ਮਾਮੀ	maamy	maama's wife
20. ਭੂਆ	bhooaa	father's sister
21. ਫੁੱਫੜ	phuphphaṛ	bhooaa's husband
22. ਭਣੇਵਾਂ	bhaṇevaaṅ	sister's son
23. ਭਣੇਵੀਂ	bhaṇeveeṅ	sister's daughter
24. ਸਾਲਾ	saala	wife's brother
25. ਸਾਲੀ	saali	wife's sister
26. ਪੋਤਰਾ	poṭra	son's son
27. ਪੋਤਰੀ	poṭri	son's daughter
28. ਦੋਹਤਰਾ	ḍohṭra	daughter's son
29. ਦੋਹਤਰੀ	ḍohṭri	daughter's daughter

	ਖਾਣੇ	Khaaṇe	Foods
1.	ਰੋਟੀ	roti	plain bread
2.	ਫੁਲਕਾ	phulka	unleavened bread
3.	ਪਰੌਂਠਾ	paraunṫha	leavened butter bread
4.	ਪੂਰੀ	poori	deep fried bread
5.	ਨਾਨ	naan	oven baked bread
6.	ਦਾਲ	ḍaal	lentil
7.	ਸਬਜ਼ੀ	sabzi	vegetable
8.	ਪਨੀਰ	paneer	cheese
9.	ਮਟਰ	matar	peas
10.	ਛੋਲੇ	chholay	garbanzo
11.	ਰਾਜ ਮਾਂਹ	raaj maaṅh	kidney beans
12.	ਗੋਭੀ	gobhi	cauliflower
13.	ਬੰਦ ਗੋਭੀ	baṅḍ gobhi	cabbage
14.	ਤੋਰੀਆਂ	ṭoriaaṅ	zuccini
15.	ਸਾਗ	saag	mustard
16.	ਪਾਲਕ	paalak	spinach
17.	ਗੰਢਾ/ਪਿਆਜ਼	gaṅdha/piaaz	onion
18.	ਥੋਮ/ਲਸਣ	ṭhoam/lasaṅ	garlic
19.	ਅਦਰਕ	aḍrak	ginger
20.	ਟਮਾਟਰ	tamaatar	tomato
21.	ਖੀਰਾ	kheera	cucumber
22.	ਮੂਲੀ	mooli	radish
23.	ਆਲੂ	aalloo	potato
24.	ਚਿਕਨ	chicken	chicken
25.	ਰੈਤਾ	raiṭa	yoghurt with condiments
26.	ਖੀਰ	kheer	milk-rice
27.	ਪੁਲਾਓ	pulaao	rice cooked with vegetables
28.	ਸੇਵੀਆਂ	seviaaṅ	vermicelli
29.	ਬਰਫ਼ੀ	barfi	sweets made with milk
30.	ਲੱਡੂ	laddoo	sweets made with vesaṇ
31.	ਜਲੇਬੀ	jalebi	spiral shaped sweets

	ਫਲ	**Phal**	**Fruit**
1.	ਅੰਬ	amb	mango
2.	ਅਮਰੂਦ	amrooḍ	guava
3.	ਅੰਗੂਰ	aṅgoor	grapes
4.	ਆੜੂ	aaṛoo	peach
5.	ਸੰਤਰਾ	saṅṭra	orange
6.	ਸੇਬ	seb	apple
7.	ਕੇਲਾ	kela	banana
8.	ਖ਼ੁਰਮਾਨੀ	khurmaani	apricot
9.	ਤਰਬੂਜ਼	tarbooz	watermelon
10.	ਖ਼ਰਬੂਜਾ	kharbooja	melon
11.	ਚੈਰੀ	cherry	cherry
12.	ਸਟ੍ਰਾਬੈਰੀ	strawberry	strawberry

	ਖਾਜਾ	**Khaaja**	**Nuts/Dry Fruit**
1.	ਅਖ਼ਰੋਟ	akhroat	walnuts
2.	ਕਾਜੂ	kaajoo	cashew
3.	ਬਦਾਮ	baḍaam	almonds
4.	ਨਿਓਜ਼ੇ	niozay	pine-nuts
5.	ਕਿਸ਼ਮਿਸ਼	kishmish	raisins
6.	ਖ਼ਜੂਰ	khajoor	dates

	ਮੌਸਮ	**Mausam**	**Seasons**
1.	ਸਰਦੀ	sarḍee	winter
2.	ਗਰਮੀ	garmee	summer
3.	ਬਸੰਤ	basaṅṭ	spring
4.	ਪਤਝੜ	paṭjhaṛ	autumn
5.	ਮੀਂਹ	meeṅh	rain
6.	ਹਨੇਰੀ	hanery	storm
7.	ਬਰਫ਼	baraf	snow

ਕੁਦਰਤ	**Kudraṭ**	**Nature**
1. ਅਸਮਾਨ	asmaan	sky
2. ਬੱਦਲ	baḍḍall	clouds
3. ਸੂਰਜ	sooraj	sun
4. ਚੰਨ	chaṅn	moon
5. ਤਾਰੇ	taare	stars
6. ਧਰਤੀ	dharṭee	earth
7. ਪਹਾੜ	pahaaṛ	mountains
8. ਪਹਾੜੀ	pahaaṛee	hill
9. ਹਵਾ	hava	air/wind
10. ਟੋਭਾ	tobha	pond
11. ਨਦੀ	naḍee	lake
12. ਦਰਿਆ	ḍaria	river
13. ਸਮੁੰਦਰ	samuṅḍar	ocean
14. ਧੂੜ	ḍhooṛ	dust
15. ਰੋੜਾ	roṛa	stone
16. ਧੁੱਪ	ḍhupp	sunshine
17. ਛਾਂ	chhaaṅ	shade

ਵਕਤ	**Vaqt**	**Time**
1. ਦਿਨ	ḍin	day
2. ਰਾਤ	raaṭ	night
3. ਦੁਪਹਿਰ	ḍupaihar	noon
4. ਸ਼ਾਮ	shaam	evening
5. ਸਵੇਰ	saver	morning
6. ਪਲ	pal	moment
7. ਸਕਿੰਟ	skiṅt	second
8. ਮਿੰਟ	miṅt	minute

	ਵਕਤ	Vaqt	Time
9.	ਘੰਟਾ	ghanta	hour
10.	ਹਫ਼ਤਾ	hafṭa	week
11.	ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ	hafṭavaar	weekly
12.	ਮਹੀਨਾ	maheena	month
13.	ਮਹੀਨਾਵਾਰ	maheenavaar	monthly
14.	ਸਾਲ	saal	year
15.	ਸਾਲਾਨਾ	saalaana	yearly
16.	ਜੁੱਗ	jugg	era
17.	ਡੇਢ	dedh	half past one
18.	ਢਾਈ	dhaaee	half past two
19.	ਸਾਢੇ	saadhe	half past

Ginṭy	ਗਿਣਤੀ	Counting	Ginṭy	ਗਿਣਤੀ	Counting
1.	ਇਕ	ik	15.	ਪੰਦਰਾਂ	panḍraan
2.	ਦੋ	do	16.	ਸੋਲਾਂ	solaan
3.	ਤਿੰਨ	tin	17.	ਸਤਾਰਾਂ	sataaraan
4.	ਚਾਰ	chaar	18.	ਅਠਾਰਾਂ	athaaraan
5.	ਪੰਜ	panj	19.	ਉੱਨੀ	unnee
6.	ਛੇ	chhe	20.	ਵੀਹ	veeh
7.	ਸੱਤ	saṭṭ	21.	ਇੱਕੀ	ikky
8.	ਅੱਠ	atth	22.	ਬਾਈ	baaee
9.	ਨੌਂ	naun	23.	ਤੇਈ	ṭayee
10.	ਦਸ	das	24.	ਚੌਵੀ	chauvy
11.	ਗਿਆਰਾਂ	giaaraan	25.	ਪੱਚੀ	pachchy
12.	ਬਾਰਾਂ	baaraan	26.	ਛੱਬੀ	chhabby
13.	ਤੇਰਾਂ	teraan	27.	ਸਤਾਈ	saṭaaee
14.	ਚੌਦਾਂ	chauḍaan	28.	ਅਠਾਈ	athaaee

Ginty	ਗਿਣਤੀ	Counting	Ginty	ਗਿਣਤੀ	Counting
29.	ਉਣੱਤੀ	uṇaṭṭy	56.	ਛਪੰਜਾ	chhapaṅja
30.	ਤੀਹ	ṭeeh	57.	ਸਤਵੰਜਾ	satvaṅja
31.	ਇਕੱਤੀ	ikaṭṭy	58.	ਅਠਵੰਜਾ	athvaṅja
32.	ਬੱਤੀ	baṭṭy	59.	ਉਣਾਹਠ	uṇaahath
33.	ਤੇਤੀ	ṭeṭy	60.	ਸੱਠ	satth
34.	ਚੌਂਤੀ	chauṅṭy	61.	ਇਕਾਹਠ	ikaahath
35.	ਪੈਂਤੀ	paiṅṭy	62.	ਬਾਹਠ	baahath
36.	ਛੱਤੀ	chaṭṭy	63.	ਤ੍ਰੇਹਠ	trehath
37.	ਸੈਂਤੀ	saiṅṭy	64.	ਚੌਂਹਠ	chauṅhath
38.	ਅਠੱਤੀ	athaṭṭy	65.	ਪੈਂਹਠ	paiṅhth
39.	ਉਨਤਾਲੀ	unṭaaly	66.	ਛਿਆਹਠ	chhiaahth
40.	ਚਾਲੀ	chaaly	67.	ਸਤਾਹਠ	sataahath
41.	ਇਕਤਾਲੀ	ikṭaaly	68.	ਅਠਾਹਠ	athaahath
42.	ਬਤਾਲੀ	baṭaaly	69.	ਉਣੱਤਰ	uṅhaṭṭar
43.	ਤਰਤਾਲੀ	ṭarṭaaly	70.	ਸੱਤਰ	saṭṭar
44.	ਚੁਤਾਲੀ	chuṭaaly	71.	ਇਕਹੱਤਰ	ik-haṭṭar
45.	ਪੰਜਤਾਲੀ	paṅjṭaaly	72.	ਬਹੱਤਰ	bahaṭṭar
46.	ਛਤਾਲੀ	chhaṭaaly	73.	ਤਿਹੱਤਰ	tihaṭṭar
47.	ਸੰਤਾਲੀ	saṅṭaaly	74.	ਚੁਹੱਤਰ	chuhaṭṭar
48.	ਅਠਤਾਲੀ	athṭaaly	75.	ਪੰਝੱਤਰ	paṅjhaṭṭar
49.	ਉਣੰਜਾ	uṇaṅja	76.	ਛਿਹੱਤਰ	chhihaṭṭar
50.	ਪੰਜਾਹ	paṅjaah	77.	ਸਤੱਤਰ	saṭaṭṭar
51.	ਇਕਵੰਜਾ	ikvaṅja	78.	ਅਠੱਤਰ	athaṭṭar
52.	ਬਵੰਜਾ	bavaṅja	79.	ਉਣਾਸੀ	uṇaasee
53.	ਤਿਰਵੰਜਾ	tirvaṅja	80.	ਅੱਸੀ	assee
54.	ਚੁਰੰਜਾ	churaṅja	81.	ਇਕਾਸੀ	ikaasy
55.	ਪਚਵੰਜਾ	pachvaṅja	82.	ਬਿਆਸੀ	biaasy

Giṇty	ਗਿਣਤੀ	Counting	Giṇty	ਗਿਣਤੀ	Counting
83.	ਤਿਰਾਸੀ	ṭiraasy	92.	ਬਾਨਵੇਂ	baanveṅ
84.	ਚੌਰਾਸੀ	chauraasy	93.	ਤਿਰਾਨਵੇਂ	tiraanveṅ
85.	ਪੰਜਾਸੀ	paṅjaasy	94.	ਚੌਰਾਨਵੇਂ	chauraanveṅ
86.	ਛਿਆਸੀ	chhiaasy	95.	ਪਚਾਨਵੇਂ	pachaanveṅ
87.	ਸੱਤਾਸੀ	saṭṭaasy	96.	ਛਿਆਨਵੇਂ	chiaanveṅ
88.	ਅੱਠਾਸੀ	atthaasy	97.	ਸੱਤਾਨਵੇਂ	saṭṭaanveṅ
89.	ਉਣਾਨਵੇਂ	uṇaanveṅ	98.	ਅੱਠਾਨਵੇਂ	atthaanveṅ
90.	ਨੱਬੇ	nabbe	99.	ਨੜ੍ਹਿੰਨਵੇਂ	naṛhiṅnveṅ
91.	ਇਕਾਨਵੇਂ	ikaanveṅ	100.	ਸੌ	sau